

TÜRKMENISTANYŇ BILIM MINISTRIGI

**Balkan welaýat maliýe-ykdysady orta hünär
okuw mekdebi**

**„BÝUJET EDARALARYNDA
BUHGALTERÇILIK HASABA ALNYŞY“
dersi boýunça**

M A K S A T N A M A

Serdar-2021

TÜRKMENISTANYŇ BILIM MINISTRLIGI

Balkan welaýat maliýe-ykdysady orta hünär okuw mekdebi

“Tassyklaýaryn”

Direktor _____ Ý.Bozjanow
“ _____ ” _____ 2021ý.

**„Buhgalterçilik hasaba alnyşy“, „Ykdysadyýet we
meýilnamalaşdyryş“,
hünärleriniň I ýyl talyplary üçin
„Býujet edaralarynda buhgalterçilik hasaba alnyşy“
dersi boýunça**

MAKSATNAMA

Maksatnamany taýýarlan:

Mugallym : Ýusupow A.

Direktoryň orunbasary: _____ Meretgulyýew K.

Okuw bölüminiň hünärmeni : _____ Çeperalyýewa. D

**„Býujet edaralarynda buhgalterçilik hasaba alnyşy“ dersi
boýunça temalaryň ady we sagatlaryň paýlanyşy**

T/b	Temalaryň ady	Jemi	Umumy sapak	Amaly sapak
1	Tema:1. Býujet edaralarynda buhgalterçilik hasaba alnyşynyň guralyşy. 1.Buhgalterçilik hasaba alnyşy barada düşünje. 2.Býujet edaralarynda buhgalterçilik hasaba alnyşyny guramak	4	2	2
2	Tema:2. Býujet hasabynda ulanylýan hasaplar ulgamy. 1.Buhgalterçilik hasaba alnyşynyň hasaplarynyň mysaly meýilnamasy barada düşünje.	4	2	2
3	Tema:3. Býujet toparlanmasy (klassifikasiýasy) 1.Býujet toparlanmasy nyň düzüm bölekleri.	4	2	2
4	Tema:4. Edaralaryň çykdajylar smetasynyň oba şäher we etrap býujetleriniň ýerine ýetirilişiniň hasaplar meýilnamasy. 1.Merkezleşdirilen býujetiň girdejileri hem-de çykdajylary barada häsiýetnama.	4	2	2
5	Tema:5. Esasy serişdeleriň hasaby. 1.Esasy serişdeler barada düşünje. 2.Esasy serişdelere tükelleme geçirmegiň tertibi..	4	2	2
6	Tema:6. Esasy serişdeleriň hasaby. 1.Esasy serişdeleriň kárhana kabul edilmegi we kárhanaadan çykarylmagynyň hasaby.	4	2	2

7	Tema:7. Maddy ätiýaçlyklaryň hasaby. 1.Ätiýaçlyklar barada düşünje. 2.Ätiýaçlyklaryň kabul edilişiniň we çykdaýy edilişiniň hasaba alnyşy.	4	2	2
8	Tema:8. Zähmete hak tölemegiň tertibi. (4, 4-sag) 1.Işgärlere tölenýän tölegleriň hasaby 2.Zähmete hak tölemegiň aýratynlyklary we görnüşleri.	8	4	4
9	Tema:9. Zähmet hakyndan tutumlaryň hasaby. (4, 4-sag) 1.Hasaplanan zähmet hakyndan tutulýan tutumlaryň görnüşleri.	8	4	4
10	Tema:10. Pul serişdeleriň hasaby. (4, 4-sag) 1.Kärhananyň hasaplaryndaky pul serişdeleriniň hasaby.	8	4	4
11	Tema: 11. Kassa amallarynyň hasaby 1.13.Gaýry pul serişdeleriniň hasaby.	4	2	2
12	Tema: 12. Kärhananyň buhgalter balansy. (4, 4-sag) 1.Balabs barada düşünje. 2.Amal işleri boýunça balans üýtgemeleri.	8	4	4
13	Tema:13. Döwlet Býujetiniň ýerine ýetirilişi barada hasabatýň wezipeleri we görnüşleri.	4	2	2
14	Tema:14. Býujet edaralarynyň hasabaty we onuň mazmuny.	4	2	2
	Jemi :	72	36	36

**„Býujet edaralarynda buhgalterçilik hasaba alnyşy“ dersi
boýunça okuw sapaklarynyň paýlanylyşy.**

Okuw ýyly	Ýarym ýyl	Sagatlaryň jemi sany	Şol sanda		Hasap	Synag
			Umumy sapak	Amaly sapak		
1	2	72	36	36	-	2

EDEBIÝATLAR

1. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedow. Gysgaça terjimehal.
A.: Türkmen döwlet neşirýat gullugy, 2007 ý.
2. Gurbanguly Berdimuhamedow. Garaşsyzlyga guwanmak, Watany, halky söýmek bagtdyr.
A.: Türkmen döwlet neşirýat gullugy, 2007ý.
3. «Turkmenistany ykdysady, syýasy we medeni tydan osdurmeginiň 2020-nji yyla cenli dowur ucun Baş ugry» Milli Maksatnamasy. Turkmenistanyň XIV Halk Maslahatynyň resminamalarynyň yygyndysy.
A.: Turkmen dowlet neşirýat gullugy, 2004 y.
4. Turkmenistanyň XX Halk Maslahatynyň kararlary. «Turkmenistan» gazetini, 31.03.2007y
5. «Buhgalter hasaby hakynda» Turkmenistanyň Kanuny.
A.: 1994 y.
6. «Auditorlyk iş hakynda» Turkmenistanyň Kanuny.
A.:1996y.

7. Turkmenistanda buhgalterlik hasaba alnyşy boyunca kadalaşdyryjy resminamalary (1-nji yygyndy).
A.: Turkmenistanyň metbugat merkezi, 2005 y.
8. Turkmenistanda buhgalterlik hasaba alnyşy boyunca kadalaşdyryjy resminamalary (2-nji yygyndy).
A.: Turkmenistanyň metbugat merkezi, 2005 y.
9. Атаев Ж.Ж., Хыдыров А. Задачи и методические указания по Анализу трудовых показателей (для студентов специальности «Экономика и социология труда»). А.: 1990 г.
10. Атаев Ж.Ж. Теория и методология бухгалтерского учета и экономического анализа эффективности использования рабочего времени предприятий хлопкового комплекса Туркменистана.
А.: «Берекет-Бина», 1995 г.
11. Atayew J.J. Hojalyk işiniň analiziniň teoriyasý.
А.: ТОНУ, 2000 y.
12. Atayew А.М. Oba hojalygynyň ykdysadyýeti (esasy duşunjeler, yorelgeler, meseleler). А.: ТОНУ 2002 y.
13. Atayew J.J., Нудыrow А. Hojalyk işiniň seljermesi dersi boyunca umumy okuwlaryň toplumy. А.: ТОНУ 2005ý.
14. Atayew J.J. Audit. А.: «Ýlym», 2006 y.
15. Базаров Б.А., Синютин В.И. Сравнительный и оперативный анализ в условиях перехода к рынку.
А.: «Магарыф», 1997 г.

